

WIE IS DE MAN IN HET ZWART?

WHO'S THE MAN IN BLACK?

Ron Bronckers
Oude Kerkstraat 38
6227 SR Maastricht

In mijn collectie prentbriefkaarten betreffende de jacht op adders in Frankrijk bevinden zich twee uitzonderlijke exemplaren. Op allebei de kaarten staat een adderjager afgebeeld zonder de naam van de persoon in kwestie te vermelden. Eén van deze kaarten is al eens afgebeeld in dit tijdschrift (Bronckers 2015a: 130) en de tweede (zie afbeelding) stel ik hier graag voor, in de hoop dat er ooit iemand een naam kan koppelen aan 'de man in het zwart'.

Zoeken

Na het verwerven van deze zeldzame kaart in 2009 ontstond in de loop van de tijd het niet te onderdrukken verlangen om meer te weten te komen over de man die op de gevoelige plaat werd vastgelegd. De kaart werd op 24 januari 1907 gestempeld in Macôn, de hoofdstad van het departement Saône-et-Loire, en volgens het onderschrift was deze adderjager uit die stad of de omgeving afkomstig. Omdat Macôn waarschijnlijk het meeste zou opleveren, heb ik per e-mail een verzoek om hulp gestuurd naar o.a. de mediatheek, het gemeente- en departementaal archief, de vereniging voor natuur- en milieueducatie en de club voor liefhebbers van prentbriefkaarten. Eén lid van laatstgenoemde instantie, werkzaam als lokale perscorrespondent, schreef op 16 juli 2016 een artikel naar aanleiding van mijn zoektocht in de internetkrant *Le Journal de Saône et Loire* (zie URL). Helaas bleven al mijn pogingen vruchteloos, men kon mij niet helpen, of er kwam geen reactie. Het blijkt sowieso niet eenvoudig te zijn om ook maar iets over de jacht op adders te vinden die ook in deze bekende wijnstreek ooit plaatsvond. In de archieven moet vast nog wel

Ron Bronckers
Oude Kerkstraat 38
6227 SR Maastricht

My postcard collection regarding the viper hunt in France contains two extraordinary specimens. Both cards show a picture of a man without mentioning his name. One of these cards has already been shown in an earlier edition of this journal (Bronckers 2015a: 130) and I hereby gladly present the second (see figure), hoping that someone will be able to identify this 'man in black'.

The search

After I acquired this rare postcard in 2009, an in-suppressible urge gradually arose to learn more about this man that was captured on camera. The card was stamped on January 24, 1907, in Macôn, the capital of the department Saône-et-Loire, which was also the origin of this viper hunter according to the caption. Because Macôn would probably yield the most result, I sent an e-mail for help to the library, the archive of the municipality and the department, the association for nature and environmental education and the club for postcard enthusiasts. One member of this last association, also working as a local reporter, wrote an article on the webpage *Le Journal de Saône et Loire* (see URL) in response to my search on July 16, 2016. Unfortunately, all my attempts proved futile, as people either couldn't help me or didn't reply. Obtaining any information at all about the hunt on vipers, that was once performed in this well-known wine region, did not prove to be easy. There should probably still be something in the archives, but without any leads it's like searching for a needle in a haystack.

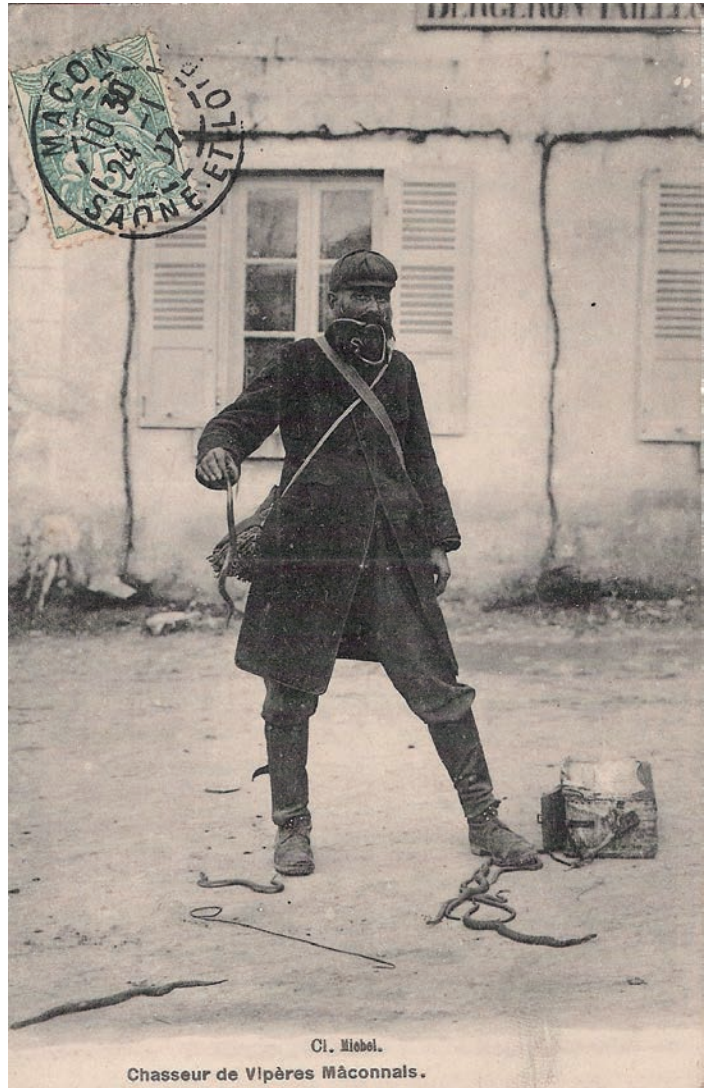
What's on display?

Despite the fact that nothing is known - at least not to me - about the life of this viper hunter, a

het een en ander liggen, maar zonder aanknopingspunt is het zoeken naar een speld in een hooiberg.

Wat is er te zien?

Ondanks dat er - bij mij althans - niets bekend is over het leven van deze adderjager, kan de afbeelding ons van alles vertellen en de verbeelding prikkelen. Zo zien we dat hij met muts en lange jas warm gekleed gaat en het al later in het jaar is. Aangezien de druivenranken, tegen de voorgrond van het huis op de achtergrond, geen blad meer dragen, is het waarschijnlijk herfst. Het gelaat gebruid door de zon tijdens de jacht op adders in de zomer, met als decor de wijngaarden op de hellingen. De adders werden vrijgelaten voor de gelegenheid en hij poseert vervolgens voor de fotograaf. Zijn moed toont hij onder meer door een exemplaar met zijn rechterhand op te tillen, de linkervoet staat op enkele adders en tussen zijn tanden heeft hij een slang geklemd. Op de grond liggen de attributen die van pas komen tijdens de jacht, een houten kist en een gebogen stuk ijzerdraad. Mogelijk is hij op weg naar de markt in Macôn om de adders aan geïnteresseerden te verkopen. In de wijnstreek waar deze jager zijn adders verzamelde, was men namelijk bekend met de bereiding van adderbrandewijn (Bronckers 2015b), die een heilzame werking in het vooruitzicht stelde. Naast de adders heeft hij nog meer bij zich, want rechts op zijn rug hangt een bundel die nog net zichtbaar is. Dit lijkt op samengebonden en gedroogd plantaardig materiaal. Het was niet ongebruikelijk

Een onbekende adderjager afkomstig uit de Mâconnais / An unknown viper hunter from the Mâconnais (coll. R.J.C. Bronckers).

lot can be gained by looking at the picture that stimulates imagination. We see that he is dressed in a long coat with a cap and that it is already later in the year. Because the vine ranks, against the front of the house in the background, are no longer carrying leaves, autumn has probably fallen. His face is tanned by the sun during the hunt

voor adderjagers om eveneens bepaalde kruiden te verzamelen, die aftrek vonden op de markt of bij drogisterijen. Helaas is niet te zien wat hij nog meer heeft omgehangen, al is de kans groot dat het eveneens voor de verkoop bedoeld was. Alles wat hij bij zich had, werd te gelde gemaakt om in het dagelijks levensonderhoud te voorzien.

Beloning

110 jaar na het verschijnen van deze prentbriefkaart houdt deze in het zwart geklede man mijn gemoed bezig. Als verwoed verzamelaar van paraferalia uit dit vrijwel vergeten hoofdstuk in de Franse geschiedenis, bestaat de wens om elk plaatje zo compleet mogelijk te maken. Of de naam van deze adderjager in de toekomst bekend zal worden, blijft vooralsnog de vraag. Desondanks gunt deze prentbriefkaart ons een kijkje in het leven van alledag van meer dan een eeuw geleden. Indien er een lezer is die mij verder kan helpen, stel ik daar graag iets tegenover. Met afdoende bewijs levert de naam van deze bebaarde verschijning een fles wijn (zonder adder!) op - naar keuze rood of wit - afkomstig uit de streek waar deze man destijds actief was.

Literature

Bronckers, R. (2015a) - Viperhunters from Lyon. *Litteratura Serpentina* 35(3): 128-133.
Bronckers, R. (2015b) - The viper in the bottle. *Litteratura Serpentina* 35(4): 174-185.

Internet reference

www.lejisl.com/edition-macon/2016/07/16/autemps-des-chasseurs-de-viperes

Translation into English: Jan-Willem Wolters.

on vipers in the summer, with the vineyards on the slopes as décor. The vipers were released for the occasion and he subsequently poses for the photographer. He shows his courage in a number of ways that include lifting a specimen with his right hand, standing on a number of vipers with his left foot and by gripping a snake between his jaws. A number of attributes that are useful during the hunt, a wooden box and a bent piece of iron wire, are spread on the floor. He could possibly be on his way to the Macôn market to sell the vipers to those interested. The people living in the wine region where this hunter collected his vipers were familiar with the preparation of viper-brandy (Bronckers 2015b), that suggested a beneficial health effect. He is carrying more than just the vipers, because there is a bundle slung over his back that is barely visible. This resembles plant material that has been dried and bound. It was not unusual for viper hunters to also collect certain herbs, which were sold on the market or to drugstores. Unfortunately it is impossible to see what more he has draped over himself, although chances are that that was also meant to be sold. Everything he was carrying with him was meant to be sold, to pay for his daily living.

Reward

One-hundred and ten years after this postcard was published, the man dressed in black keeps occupying my mind. As a fervent collector of paraphernalia from this almost forgotten piece of French history, there is the desire to make every part as complete as possible. If the name of this viper hunter will eventually be revealed in the future is still unknown. Nevertheless, this postcard grants us an image of the day-to-day life more than a century ago. If there is a reader able to help me in this search, I will be glad to offer a reward. Accompanied with sufficient evidence, the name of this bearded appearance will be rewarded with a bottle of wine (without viper!) from the region where this man was once active.